

אור הנר

עורך: נריה אטון

ד' תמוז תשפ"ג

כניסת שבת: 19:31
 יציאת שבת: 20:22
 רבינו תם: 21:18
 הזמנים לפי אופק באר שבע

פרשת חוקת

דבר העורך

"זאת חוקת התורה אשר ציוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול"

בביתו, הוא לא נפקד בזרע של קימא שנים רבות מנישואיו... וסיפר, פעם אחת התדפק על דלת ביתי יהודי חשוב שליח מארץ ישראל. היהודי נשא חן וחסד בעיניי, הכנסתי לביתי ושפכתי לפניו את סגור לבי וכל המעיק עלי שלא זכיתי לחבוק בן או בת, השליח חיזק את לבי, והוסיף לומר, רואה אני כי לא אוכל לבקש ממך חיזוק בכל דבר, אבל דבר אחד אבקש ממך, שתתחזק מעתה בענין ההודאה לה' יתברך, מהיום עליכם להודות לה' אתה ואשתך על שלא זכיתם לחבוק בן (כלומר, שמבינים אתם שטובה גדולה ועצומה טמונה בזה), וככה תאמרו בכל יום, רבש"ע מודים אנחנו לפניך על כל החסד שגמלת עמנו ובפרט בטובה הטמונה ומוסרת בזה שלא נתת לנו בן ובת. ואכן, בכל יום ויום היו השניים קמים בבוקר ומודים לפני ה' האלוקים בנוסח הנזכר. מתחילה היו הדיבורים רק מן השפה ולחוץ, ורק במשך הזמן החילוני להרגיש קרבת אלוקים על ידי דיבורים אלו. ואכן כעבור זמן הגיע הנס הלא יאומן, ואשתי נפקדה בשעה טובה ומוצלחת. והסיפור לא נגמר. לא פסקתי ממנהגי ההודות ולהלל לה' בכל עת, גם לאחר שנפקדנו. והנה, לפני כמה חדשים הוצרכתי בחיפופות למליון דולר להשלמת איזה עסק, ועל אף גודל עשירותי לא הצלחתי להשיג סכום גדול כזה ב'מוזמן'. התקרב היום שבו עלי להניח על השולחן הסכום הנכבד ואין כל זכר לסכום כזה. בכל יום ויום הייתי מודה לה' על שעדיין אין לי את המיליון הנצרך לי...

בבוקרו של היום המיועד לשלם את המיליון קמתי בבוקר כשעדיין אין לי כל השגה 'מאין יבוא עזרי', ולא פסק פי מלהודות לה' על המיליון החסרים לי, ואכן, באותו היום ב'שיבתי ב'אסיפה' חשובה והנה אחד מידידי מתקשר אלי, בקושי ענית לו מפני הכבוד בקיצור נמרץ, והנה הוא פותח פיו לומר לי, שמע נא, מחויב אנכי להיפטר עכשיו ממיליון דולר, עשה עמי צדקה וחסד וקח ממני את המיליון הללו למשך כמה שבועות עד יעבור זעם...

לא ידעתי את נפשי מרוב שמחה, ומגודל ההכרה כי הבורא שהנני מודה לו בכל עת סידר לי את המיליון בעתו וזמנו ממש... בורא עולם רואה אותנו בכל רגע ובכל שעה, וכמו שבזמנים השמחים אנו בטוחים שהוא משגיח עלינו, כך עלינו לדעת כי גם בזמנים הנראים חשוכים והלא ברורים בורא עולם רואה אותנו ומשגיח עלינו, שבת שלום ומבורך.

רש"י, 'לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצווה הזאת ומה טעם יש בה לפיכך כתב בה חוקה, נזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה' (יומא סז:). ורמזו בזה כי זוהי תכלית הטהרה - שלא יהרהר האדם אחר מידותיו של הקב"ה, אלא יהלך אחריו באמונה תמימה, כדכתיב (דברים י"ח, י"ג) "תמים תהיה עם ה' אלוקיך" ופירש רש"י, 'התהלך עמו בתמימות ותצפה לו, ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות, ואז תהיה עמו ולחלקו.

הקשה הרב הקדוש ה"שםח ישראל" זיע"א (אות א) איך אנו אומרים שמצווה זו היא חוק בלא טעם, והרי רבי משה הדרשן פירש את טעם לקיחת פרה אדומה, משום תבוא האם (הפרה) ותקנח צואת בנה (העגל), כלומר שבמצות פרה אדומה מתכפר לעם ישראל חטא העגל. ומבאר בשם הרב הקדוש רבי יצחק מווארקא זי"ע, כי חטא העגל היה חסרון ב'אמונה' כשבני ישראל רצו 'להבין ולהשכיל', וכמו שאמרו באותה שעה 'כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו' (שמות ל"ב, א), ונחשב להם כ'פגם' כי הרי מה אכפת להם מה היה לו... היה להם ללכת אחר ה' האלוקים בתמימות בלא 'חשבונות רבים'.

וכתשובת המשקל - עליהם להתחזק ולהוסיף באמונה פשוטה מבלי כל רצון להבין, ולזה ציוו ה' בחוקה שאין לה טעם, שיקיימוה רק בכח האמונה, ובזה יכופר להם חסרון האמונה שהביאם לידי עשיית העגל. נמצא שאין כאן כל סתירה, ואדרבה, שזה הטעם - מחמת שאין לה טעם, ולכן נאמר תבוא האם ותקנח צואת בנה, שעשית המצווה בלא טעם מתקנת את פגם האמונה.

וכך, כל אדם נם בעיתים הקשים יאמין בה' יתברך. כענין חק בלא טעם, ואף כשחשכה גדולה נופלת עליו יאמין בבורא יתברך שמו שהוא עשה ועושה ויעשה את כל המעשים לטובתו הגמורה.

סיפר הגאון הגדול רבי אברהם אלימלך בידרמן שליט"א: סיפר לי אדם חשוב ונאמן המתגורר בארה"ב, ששמע מפי הרב פוקס מבאלטימאר. מנהגו של הרב למסור בכל לילה שיעור בבית הכנסת. באחד הימים ניגש אליו יהודי מתושבי המקום שכמעט ואינו נראה בבית הכנסת... הלה פתח לדבר עם הרב, והודה על עצמו כי אין לו כל חיבור וקשר פנימי ליהדות, זולתי דבר אחד, והוא ה'הודאה' לבורא עולם בכל עת. וזה משום סיפור שאירע עימו, עד לפני כמה שנים היה עשיר גדול, אבל צרה אחת הייתה לו

פניני הבן איש חי

הוא היצר הרע, שלא יסית אותם לחטוא עוד, וממילא לא יזיקום שוב הנחשים הגשמיים.

ובכן ניתן לפרש את תשובת הבורא למשה: "עשה לך שרף ושים אותו על נס", הקב"ה רמו למשה בכך שלא ניתן לבטל את היצר הרע לגמרי, שאילו לא יהיה קיים היצר הרע תבטל הבחירה החופשית מהאדם ולא יהיה זכאי לקבלת שכר על מעשיו הטובים בעולם הבא. מה שכן ניתן לעשות לשים את הנחש "על נס", כלומר במקום גבוה שאין יד אדם ממשמשת בו כל הזמן, וכמו כן היצר הרע יתרחק במקצת מהאדם ולא ישלוט בו כל כך כמו ששלט בהם עד אז, אך להסיר אותו לגמרי אין אפשרות.

אור החיים על הפרשה

"ויסעו בני ישראל ויחנו באבנת. ויסעו מאבנת ויחנו בעיי העברים... משם נסעו ויחנו בנחל זרד. משם נסעו ויחנו מעבר ארנון..." (כ"א, י"ג)

הקשה האור החיים: הרי נאמר "על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו" הרי שנסיעותיהם היו רק על פי ה' ואיך נסעו בשני המחנות הללו מעצמם? ותירץ: שני המחנות הללו היו אחרי שנפטר אהרון הכהן שבזכותו קיבלו עם ישראל את ענני הכבוד, וכשנפטר אהרון הכהן נסתלקו ענני הכבוד ולא יכלו לנסוע על פייהם.

פרפראות לתורה

"זאת חקת התורה..."

הביטוי "זאת חוקת התורה" מצוי רק שתי פעמים בכל התורה כולה: (א) בתחילת פרשת "חוקת", שבה מסופר על הכנת "מי חטאת" (מים המעורבים באפר פרה אדומה) לטיהור טמאים.

(ב) בפרשת "מטות", שבה מסופר על הכשרת הכלים שנלקחו מן המדיניים כשלל מלחמה (ל"א, כ' - כ"ד). בעובדה זו - אומר רבי שמשון רפאל הירש - מרמזת לנו התורה, ששני עניינים אלה - סהרת הגוף וקדושתו וכשרות הכלים שבבית - הם בחינת הקדמה ותנאי הכרחי לקיום כל תרי"ג המצוות.

"והוצאת להם מים והשקית את העדה ואת בעירם"

חכמינו ז"ל הורו לנו (בברכות דף מ' ובגיטין דף ס"ב), שאסור לאדם לאכול קודם שיתן מאכל לבהמתו, שנאמר: "ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת". וכן מצינו בעבד אברהם, המתארח בבית לבן ובתואל: תחילה הוא נותן "תבן ומספוא לגמלים", ואחר כך עורכים לפניו את שולחן הסעודה (בראשית כ"ד, ל"ב - ל"ג).

מעיר על כך רבי צבי אלימלך שפירא מדינוב בעל ה"בני יששכר": בסדר הגשת מזון לאדם ולחי יש להבחין ולהבדיל בין אכילה לשתיה: באכילה צריכים לדאוג תחילה למזון הבהמות, אבל בשתיה קודם האדם לבהמתו, נראו בעיניו כנמלים.

ככתב בפרשת "מי מריבה": "והשקית את העדה (האנשים) ואת בעירם" (ואח"כ את בהמתם). וכן נוהגת רבקה, השקתה תחילה את עבד אברהם, ואחר כך שאבה מי שתיה לגמלים שהיו עימו (בראשית כ"ד, י"ח - כ').

"ויפנו ויעלו דרך הבשן ויצא עוג מלך הבשן..."

בחודש אלול בשנת הארבעים לצאת עם ישראל ממצרים נערכה המלחמה עם סיחון, ובתשרי במוצאי סוכות שמו פעמיהם לדרך הבשן כדי להילחם עם עוג מלך הבשן ובוודאי שזכות המצוות שקיימו בחודש תשרי, מצוות - שופר, לולב, סוכה, הגנו עליהם שמסרו הקב"ה לידיהם.

ואמרו במדרש שסיחון ועוג שני אחים היו, והיו חזקים יותר מפרעה וכל חילו. ומן הראוי היה צריך לומר שירה על מפלת סיחון ועוג כפי שאמרו בזמן שטבעו פרעה וכל חילו בים. ומדוע לא אמרו?

אלא עם ישראל המתינו לדוד המלך שאמר בספרו הקדוש ספר התהלים שנאמר: "למכה מצרים בכוריהם כי לעולם חסדו לסיחון מלך האמורי כי לעולם חסדו ולעוג מלך הבשן כי לעולם חסדו". וכל כך היתה גדולתו של עוג, שבשעה שמע שהרגו את סיחון אחיו שהיה שווה לו בגבורה וכה, לא נרתע מלצאת למלחמה נגד ישראל, שכל מחנה ישראל וחילו נראו בעיניו כנמלים.

ינית בת רחל
דבורה בת
אביגיל
ת.נ.צ.ב.ה

ארלט חנה
בת פריחה
רחל ע"ה
בת לאה תחי'
ת.נ.צ.ב.ה

דוד (עמרם)
בר עיישה
ת.נ.צ.ב.ה

לאה בת סוליקה
רביבו ז"ל (ה"ד)
ת.נ.צ.ב.ה

מז"ד
רבי אלעזר אבוחצירא
בן שמחה
רבי עובדיה יוסף
בן ג'ורג'יה
רבי יודם מיכאל אברג'ל
בן דינה
ת.נ.צ.ב.ה

דיון משפחתי עם הרב יצחק זלברשטיין

הלכות סעודה חלק ג'

את הנחשים (במדבר כ"א, ו'), לרבות חיות רעות (בעל הטורים). וגם את ידי היחידים, החתולים, איני מוכנה בשום אופן לסלק!... ונשאלת השאלה, עם מי הצדק? האם יש לשוחרת זכות להשאיר בדירה, או שמא יכול בעל הבית לסלקה? **תשובה:** הפלל בשאלות מעין אלו הוא - שיש ללכת אחר מנהג העולם, ולבדק כיצד היא דרך דירם של רב בני האדם, וכנאמר בשלחן ערוך (ח"מ ס"מ קס"א ס"ה): "אחד מהשתפים בחצר, שבקש להעמיד בחצר בהמה או רחם, או לגדל בה תרנגולים, חברו מעבד עליו. וכן שאר דברים שאין דרך בני המקום לעשותם בחצרותיהם, בכלם השתפים מעבדים זה על זה".

ובגדול כתב לנו השלחן ערוך (ח"מ ס"מ רל"ב ס"ו): "כל שהסכימו עליו בני המדינה שהוא מום שמתזירים בו מקח זה, מחזירים. וכל שהסכימו עליו שאינו מום, הרי זה אינו מחזיר בו אלא אם פרש, שכל הנושא ונותן סתם, על מנהג המדינה הוא סומך". ונראה שרב בני האדם אינם מוכנים שבייתם או חצרם יקפו בכל כף הרבה חתולי רחוב בכל שעות היממה, וזהו מטריד רציני.

לסכום: המשפיר רשאי לטעון שהסכם השכירות נחשב כ"מקח טעות", ולדרוש מהזקנה לסלק את החתולים, או לחפש לעצמה מקום מגורים אחר (ובדאי שראוי שינהג עמה ברגישות, ויסיע לה למצוא מדור המתאים לצרכיה, מבלי לפגוע באף אדם).

המים, ויתכוונו להדיא להסיח דעת מהשתיה הנוספת, וכששותים לאחר מכן, יברכו שהכל על כל שתיה ושתיה. אולם אם שותים כמה כוסות בזה אחר זה, או שנמצאים רק במקום אחד ואין מסיחין דעתם מלשותות עוד, לא יברכו אלא על הכוס הראשון.

האוכל פירות ושהה כדי שיעור עיכול (שהוא כשבעים ושתיים דקות) ולא עקר ממקומו, ורוצה להמשיך לאכול מאותם פירות, אינו צריך לברך עליהם שוב ברכת הנהנין.

אולם השהיה מים או שאר משקאות קלים, ובדעתו היה לשתות קפה, ובירך ברכה אחרונה אחר המים, צריך לחזור ולברך על הקפה, הואיל ובירך בורא נפשות רבות על המים בכונה תחלה, חשיב כסילוק והיסח דעת גמור. ואינו דומה למי שברך ברכה אחרונה רק מחשש שיעבור זמן עיכול, ודעתו בפירוש לשתות עוד, שהרי כאן בירך בכונה תחלה וסילק דעתו.

הודעת מערכת: בעלון פרשת קורח כתבנו בשם הילקוט יוסף: האוכל מיני מאכל או משקה שברכתם האחרונה בורא נפשות, אם נכנס באמצע אכילתו או שתיתו לבית הכסא לעשות צרכיו צריך לחזור ולברך ברכת הנהנין. אך זאת למודעי כי בילקוט יוסף החדש הוסיף: בדין זה (אם היציאה לבית הכסא נחשבת הפסק) יש מחלוקת הפוסקים, והרוצה לצאת מן הספק יצא לחוץ ויחזור ויברך לכל הדעות". (ילקו"י ספיה"ע ושבעות מהדורה תשע"ט עמ' תרנ"ב).

לדפואה שלומיה

ברוך חי בן לאה
רחל בת שדה
מידה בת רחל

לדפואה שלומיה

נפתלי בן נעמה
ציונה בת נעמה

לדפואה שלומיה

הודיה בת
בת שבע אירמה

לדפואה שלומיה

מדי מרים בת רחל
חנה סוזן בת הפסה
ת.נ.צ.ב.ה

לדפואה שלומיה

אלו לוי
בן סוזן
ת.נ.צ.ב.ה

סיפורי צדיקים

עונותו של החפץ חיים

מספר רבי לייב בנו של הרב הקדוש ה"חפץ חיים" זיע"א. פעם הגיע לאבי מכתב מרב נכבד כי הוא חולה, והוא מבקש רחמים. ואת חטאיו הוא מזכיר, כי הוא גינה את ה"חפץ חיים" וביטל את ספריו, ובודאי על כך נענש. כשאבי קרא את המכתב, ראיתי מניע בכתפיו ומתבייש מתוכנו. תיכף ישב והשיב לו מכתב בעונה תירה, מצטער אני בצערך, ובלי ספק לא נענשת בשבילי, אדרבה, מבקש אני ממך מחילה על מה שהינך שרוי בצער בגללי, ובירכו ברפואה שלימה.

עבדו את ה' בשמחה

פעם נכנס הרב הקדוש רבי משה פיינשטיין זיע"א לבית המדרש, ומצא שם תלמיד יושב לבדו, כשהבעה קודרת על פניו. מיד נגש אליו ואמר לו, "עבדו את ה' בשמחה" נאמר בתהלים. אחר כך הכניסו למשרדו והשניים שוחחו יחד זמן מה. תלמיד אחר שהיה נוכח בשעת מעשה, נזכר ואמר, אינני יודע מה אמר ראש הישיבה לאותו בחור, אך הוא יצא משם אדם אחר.

ללמוד תורה וגם לעזור בבית

מסופר על אברך בן תורה שנכנס אל הרב הקדוש מברסק רבי יצחק זאב הלוי סולובייצק זיע"א,

צדיקים במיתתם קדוים חיים

הרב מנחם מנדל שניאורסון זיע"א

נולד בניקולייב שבאוקראינה לרב לוי יצחק שניאורסון ולרבנית חנה. הבכור מבין שלושה בנים. אביו הוא צאצא של הצמח צדק, האדמו"ר השלישי בשושלת אדמו"רי חב"ד. השם "מנחם מנדל" ניתן לו על שם הצמח צדק. אמו הייתה בתו של רב העיר ניקולייב, הרב מאיר שלמה ינובסקי שהיה נכד הרב אברהם דוד לבוט. בילדותו אביו היה מורו העיקרי.

משיח כבר עומד בפתח...

בהיותו בן שבע, עבר עם משפחתו לעיר יקטרינוסלב, לאחר שאביו התמנה לרב העיר ביקטרינוסלב, שכר אביו את הרב שניאור זלמן וילנקין כמלמד פרטי עבורו שלימדו חומש עם רש"י, תנ"ך, משנה וגמרא כארבע שנים וחצי, מגיל שבע עד גיל אחת עשרה. אחר כך שכר לו אביו מלמד נוסף שלימדו במשך שנה בביתם. את רוב זמנו העביר בלימוד תורה, קבלה וחסידות.

בחורף תרפ"ג פגש ברוסטוב לראשונה את חותנו לימים, רבי יוסף יצחק שניאורסון מליובאוויטש, השישי בשושלת אדמו"רי חב"ד. בקיץ של אותה שנה הזמינו הרבי לעיר הנופש קיסלובודסק שבה שהה אז עם משפחתו, מתוך רצון לשדכו לבתו, חיה מושקא שניאורסון. מאותה עת התקרב מנחם מנדל הצעיר למשפחת האדמו"ר. הרב והרבנית התחתנו ב"ד בכסלו ה'תרפ"ט.

לאחר מכן עזב מנחם מנדל את ברית המועצות ועבר להתגורר בברלין, שם למד תורה ולקח קורסים באוניברסיטה המקומית. אחרי החתונה המשיך להתגורר בברלין. ולאחר מכן עבר לפריז. היה כותב חידושי תורה ומנהגים שראה בחצר חותנו, רשימות אלה נתגלו לאחר פטירתו ופורסמו בסדרת ה"רשימות".

לאחר שנכבשה על ידי הנאצים ברח הרבי מצרפת.

והתאונן כי אשתו דורשת ממנו לעזור בבית בטיפול הילדים, הוא טוען שיש לו פטור כי תלמוד תורה כנגד כולם, עם מי הצדק? השיב לו הגאון: הלא אפשר לקיים שניהם, כשהייתי אברך אב לשלושה ילדים מה עשיתי, הושבתי ילד אחד על ברך אחת, השני על הברך השניה, בידי נענעתי את עריסת התינוק, וגם שקעתי בלימוד.

ביקור חולים שהחזיר בתשובה

פעם אחת פגשו את הרב הקדוש ה"השדי חמד" זיע"א הולך בדרך בחום היום, שאלו אותו: "לאן פני רבינו מועדות?" ענה הרב: "לקיים מצות ביקור חולים". שאלו אותו: "ומי הוא החולה?" ענה הרב: "פלוני אלמוני", חרדו השומעים, ואמרו: "עברייך הוא ואל ירבו כמותו בישראל". ענה להם הרב: "ראשית, אמרו חז"ל: אפילו חוטא שבישראל מלא מצות כרמון, שנית, לא את החולה בלבד אנו הולכים לבקר, אלא גם את השכינה השורה מראשותיו של חולה". לשמע תשובה זו הצטרפו גם השואלים אליו לביקור חולים זה, כשראה אותם החולה, התאושש וישב על המטה מפני הכבוד. לא עברו ימים מועטים והאיש הבריא והתהלך ברחובות העיר. ומסופר שמאז שב האיש בתשובה שלימה.

(עלון סיפורי צדיקים)

לקבלת העלון במייל שלחו הודעה

alonorhaner@gmail.com

לקבלת העלון בוואטסאפ שלחו הודעה

0505069633

ניתן לקבל את העלון באתר "דרשו"

לכרבה זה הצלחה

מזרנו מרדכי

וב"ב

לכרבה זה הצלחה

מרים (מידוי)

בת רות

וב"ב

לכרבה זה הצלחה

אלדד בן מרים

מישפחת טימסטיית

וב"ב